

דו"ח היפגעות אזרחים ותיקים בתאונות דרכים

נובמבר 2020

פתח דבר

תהליך הזדקנות האוכלוסייה בישראל נמשך באופן הדרגתי. מקום המדינה חלקם של האזרחים הוותיקים שולש באוכלוסייה ועלה מ-4% ל-12% בשנת 2019, מגמה אשר צפויה להימשך ולהגיע לכ-14% (כשני מיליון איש) אזרחים וותיקים בשנת 2040.

במקביל לגידול במספרם של האזרחים הוותיקים באוכלוסייה ישנו גידול גם בהיפגעותם בתאונות דרכים. בשנת 2019 נפגעו יותר מ-2,500 אזרחים ותיקים בתאונות דרכים ו-67 מהם נהרגו. שבעה אזרחים ותיקים נפגעים בתאונות דרכים בממוצע בכל יום ויותר מאזרח אחד נהרג בכל שבוע.

נוכח נתוני ההיפגעות הקשים, הנמצאים במגמת עליה בשנים האחרונות, נדרשות מספר פעולות מצד קובעי המדיניות והגופים הממשלתיים האחראים על הבטיחות בדרכים.

דו"ח זה מרכז את נתוני ההיפגעות של האזרחים הוותיקים בישראל בעשור האחרון, וזאת במטרה להביא לצמצום היפגעותם הגבוהה בתאונות דרכים, באמצעות פעולה מקיפה וממוקדת באוכלוסיית האזרחים הוותיקים. "אל תשליכיני לעת זקנה ככלות כוחי אל תעזבני" (תהילים, פרק עא, פסוקים ח-ט).

בברכה,
ארז קיטה
מנכ"ל עמותת אור ירוק

רקע

בסוף שנת 2019 מנתה אוכלוסיית האזרחים הוותיקים בישראל מיליון ו-93 אלף איש, מתוכם 606 אלף נשים ו-487 אלף גברים. כ-40% מהאזרחים הוותיקים הם בני 75 ומעלה. תוחלת החיים בגיל 65 נמצאת במגמה של עלייה מתמשכת, ועלתה משנת 2000 ב-2.9 שנים בקרב גברים וב-3.2 שנים בקרב נשים.

מטרה

הדו"ח סוקר את נתוני ההיפגעות של האזרחים הוותיקים בישראל לאורך העשור האחרון ומטרתו לזהות את אופן היפגעותם של האזרחים הוותיקים בתאונות דרכים ונקודות התורפה. מטרת הדו"ח היא למקד ולאפיין את דרכי הפעולה האפשריות, כל זאת כדי לצמצם את היפגעותם הגבוהה בתאונות דרכים, מגמה שצפויה לגדול.

שיטה

במסגרת הכנת הדו"ח נותחו נתונים ממקורות מידע שונים כגון הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הרלב"ד, מכון גרטנר ונתונים נוספים מהארץ ומהעולם.

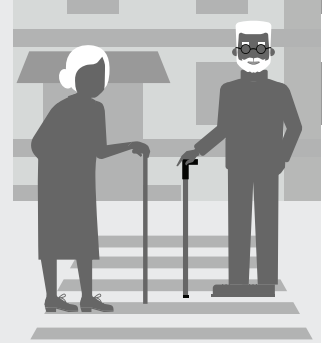
שנת 2019

נרשמה עליה של 10% במספר האזרחים הותיקים שנפצעו קשה בתאונות דרכים בהשוואה לשנת 2018

2,532

אזרחים ותיקים נפגעו בתאונות דרכים יותר מבכל שנה אחרת בעשור האחרון

יותר מאזרח ותיק אחד נהרג בכל שבוע

שבעה אזרחים ותיקים נפגעים בתאונות דרכים בממוצע בכל יום

אחד מכל חמישה הרוגים מתאונות דרכים היה אזרח ותיק - 67 הרוגים

עבירות הנהיגה השכיחות ביותר בקרב נהגים בני 65 ומעלה שעברו עבירת נהיגה בעת תאונת דרכים עם נפגעים היו:

אי מתן זכות קדימה להולך רגל ואי ציות לרמזור

בעשור האחרון

אוקטובר נובמבר דצמבר
דצמבר הוא החודש "האדום" לאזרחים הותיקים

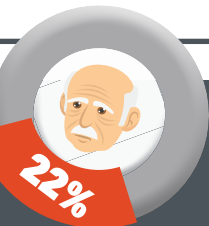
ראשון שני שלישי רביעי חמישי שישי שבת

ראשון וחמישי הם הימים שבהם נפגעים ונהרגים הכי הרבה אזרחים ותיקים במהלך השבוע

אחד מכל שני אזרחים ותיקים, נהרג כשהלך ברגל

שיעור ההישרדות בקרב ותיקים נפגעים תאונות דרכים נמוך באופן משמעותי ביחס לכלל האוכלוסייה

22% מהרוגי תאונות הדרכים היו אזרחים ותיקים פי שניים יותר מאשר חלקם באוכלוסייה

שעות הבוקר המאוחרות הן המסוכנות לאזרחים הותיקים

ממצאים עיקריים:

- 2,532 אזרחים ותיקים נפגעו בתאונות דרכים בשנת 2019 – יותר מאשר בכל שנה אחרת בעשור האחרון.
- בשנת 2019 נרשמה עליה של 10% במספר האזרחים הותיקים שנפצעו קשה בתאונות דרכים בהשוואה לשנת 2018.
- אחד מכל חמישה הרוגים בשנת 2019 מתאונות דרכים היה אזרח ותיק – 67 הרוגים.
- 22% מהרוגי תאונות הדרכים בעשור האחרון היו אזרחים ותיקים – פי שניים יותר מאשר חלקם באוכלוסייה.
- אחד מכל שני אזרחים ותיקים שנהרג בעשור האחרון, נהרג כשהלך ברגל.
- דצמבר הוא החודש "האדום" לאזרחים הותיקים.
- ראשון וחמישי הם הימים שבהם נפגעים ונהרגים הכי הרבה אזרחים ותיקים במהלך השבוע.
- שעות הבוקר המאוחרות הן המסוכנות לאזרחים הותיקים.
- שיעור ההישרדות בקרב ותיקים נפגעי תאונות דרכים נמוך באופן משמעותי ביחס לכלל האוכלוסייה.
- עבירות הנהיגה השכיחות ביותר בקרב נהגים בני 65 ומעלה שעברו עבירת נהיגה בעת תאונת דרכים עם נפגעים בשנת 2019 היו: אי מתן זכות קדימה להולך רגל ואי ציות לרמזור.
- תל אביב-יפו, נס ציונה ובת ים הן הערים עם שיעור האזרחים הותיקים הגבוה ביותר הנפגעים בתאונות דרכים.

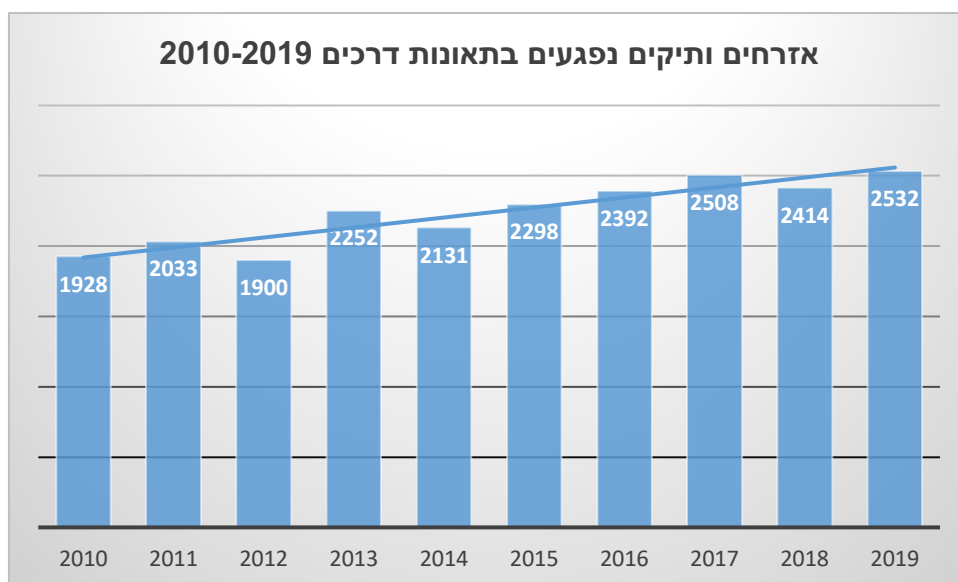
ממצאים בהרחבה

נפגעים – שנת 2019 הגרועה בעשור האחרון

בעשור האחרון (2010-2019) נפגעו 22,388 אזרחים ותיקים (+65) בתאונות דרכים, 2,238 אזרחים ותיקים בממוצע בכל שנה.

בשנת 2019 נחקרו על ידי משטרת ישראל 12,670 תאונות דרכים עם נפגעים. בתאונות אלו נפגעו 22,986 אנשים, מתוכם 2,532 בני 65 ומעלה (כ-11%), נתון כמעט זהה לחלקם באוכלוסייה (12%).

שנת 2019 היתה שנת שיא בהיפגעותם של האזרחים הותיקים בתאונות דרכים בעשור האחרון, 2,532 בני אדם, כאמור יותר מאשר כל שנה אחרת בעשור האחרון ועליה של 4% בהשוואה למספר הנפגעים בשנת 2018.

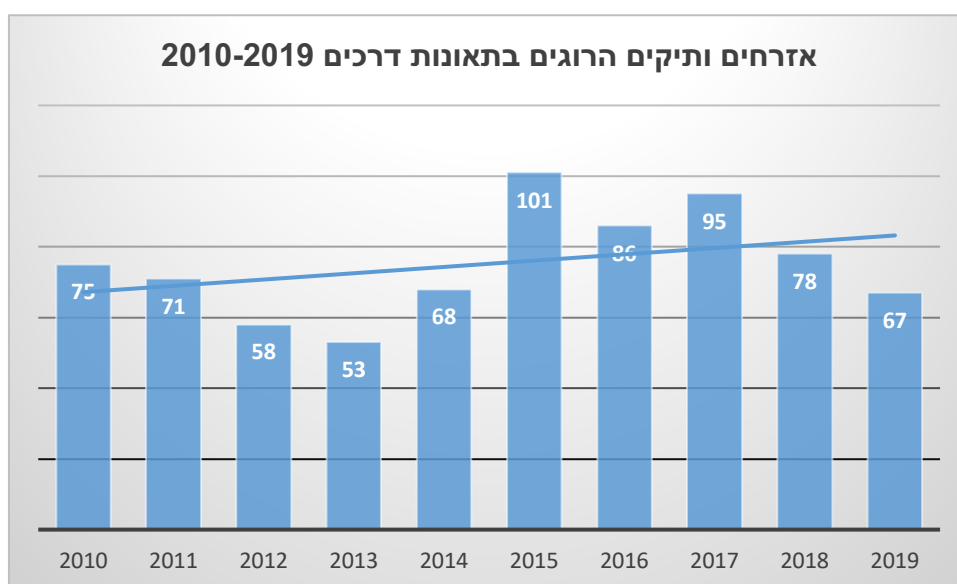
• מקור: למ"ס

הרוגים – אזרחים ותיקים נהרגים פי שניים יותר מחלקם באוכלוסיה

752 אזרחים ותיקים נהרגו בעשור האחרון בתאונות דרכים, 75 בממוצע בכל שנה.

67 אזרחים ותיקים נהרגו בתאונות דרכים בשנת 2019, המהווים כ-19% מכלל ההרוגים, אחד מכל חמישה הרוגים, לעומת שנת 2018 שמבהלכה נהרגו 78 אזרחים וותיקים בתאונות דרכים – ירידה של 16%.

כ-22% מהרוגי בתאונות הדרכים בעשור האחרון היו אזרחים וותיקים – פי שניים יותר מאשר חלקם באוכלוסייה.

• מקור: למ"ס

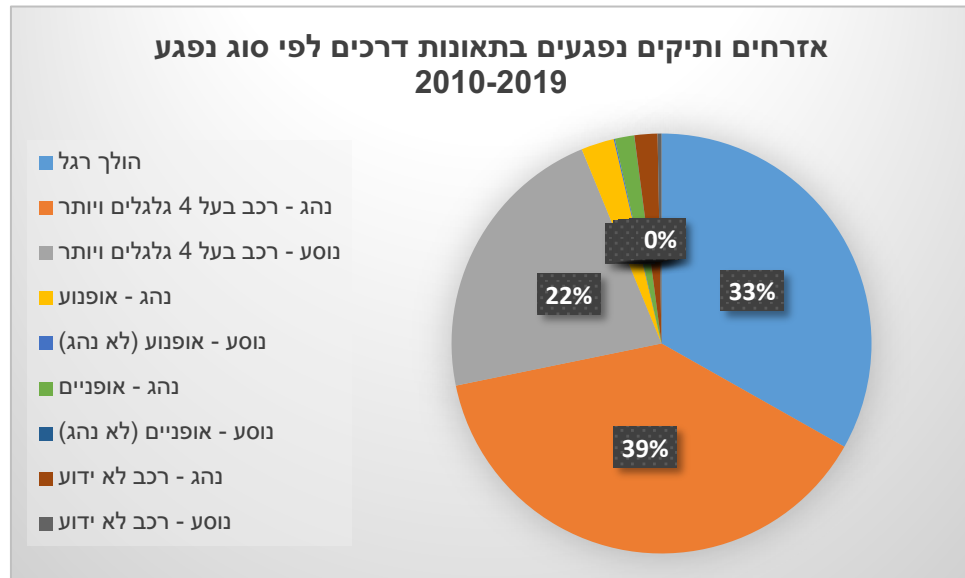
פצועים קשה – עליה של 10% בשנת 2019 לעומת שנת 2018

480 אזרחים ותיקים נפצעו קשה בתאונות דרכים בשנת 2019 לעומת 433 אזרחים ותיקים שנפצעו קשה בשנת 2018 – עליה של כ-10%.

כ-20% מהפצועים קשה בתאונות דרכים בשנת 2019 היו אזרחים ותיקים, כמעט כפול מחלקם באוכלוסייה.

רוב הנפגעים - נהגים

39% מהאזרחים הותיקים שנפגעו בתאונות דרכים בעשור האחרון היו נהגי כלי רכב פרטיים. 33% מהאזרחים הותיקים נפגעו כשהלכו ברגל ו-22% נפגעו כנוסעים ברכב הפרטי.

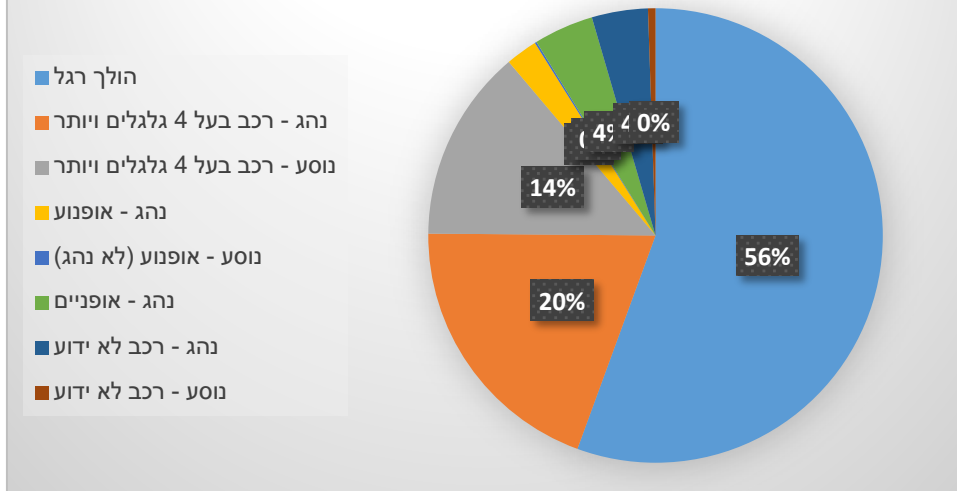

• מקור: למ"ס

רוב הרוגים - הולכי רגל

56% מהאזרחים הותיקים שנהרגו בתאונות דרכים בעשור האחרון נהרגו כשהלכו ברגל – אחד מכל שני אזרחים ותיקים בכל שנה. 20% נהרגו כשנהגו ברכב ו-14% מהאזרחים הותיקים נהרגו כנוסעים ברכב. היכולת לשרוד תאונת דרכים של אדם מבוגר קטנה משל אדם צעיר ולכן נתוני ההרוגים מצביעים על היפגעות גבוהה כהולכי רגל. בנוסף, בגילאים מבוגרים פוחת השימוש בכלי הרכב ורבים בוחרים ללכת ברגל. לכן, השילוב בין הליכה מרובה ברגל, פגיעות גבוהה ויכולת התאוששות והחלמה ארוכים מציבים את האזרחים הוותיקים כאוכלוסיה בסיכון גבוה להיפגע כהולכי רגל.

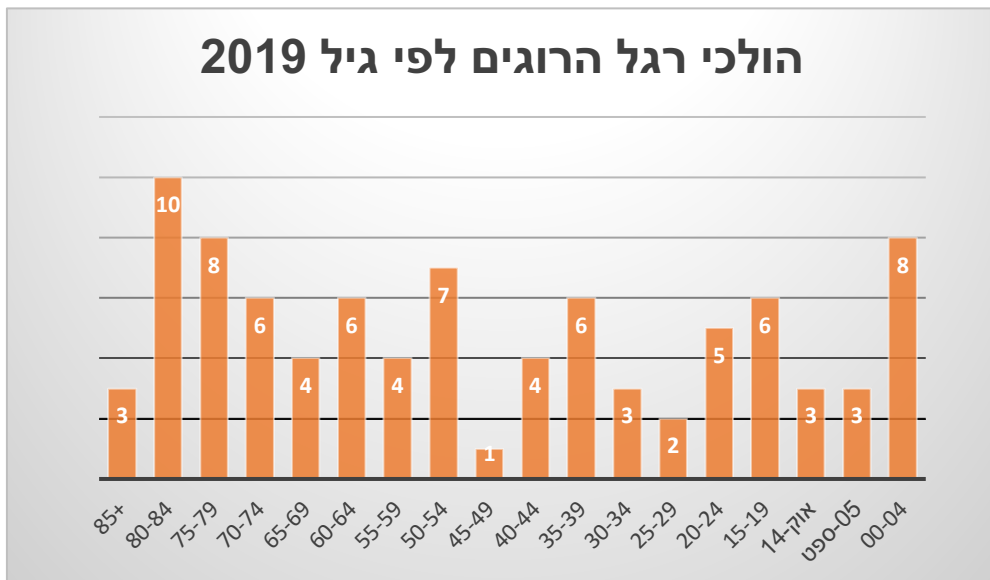
אזרחים ותיקים הרוגים לפי סוג נפגע 2010-2019

• מקור: למ"ס

שנת 2019 – בני 65 ומעלה נהרגו פי שלושה יותר כהולכי רגל מחלקם באוכלוסיה

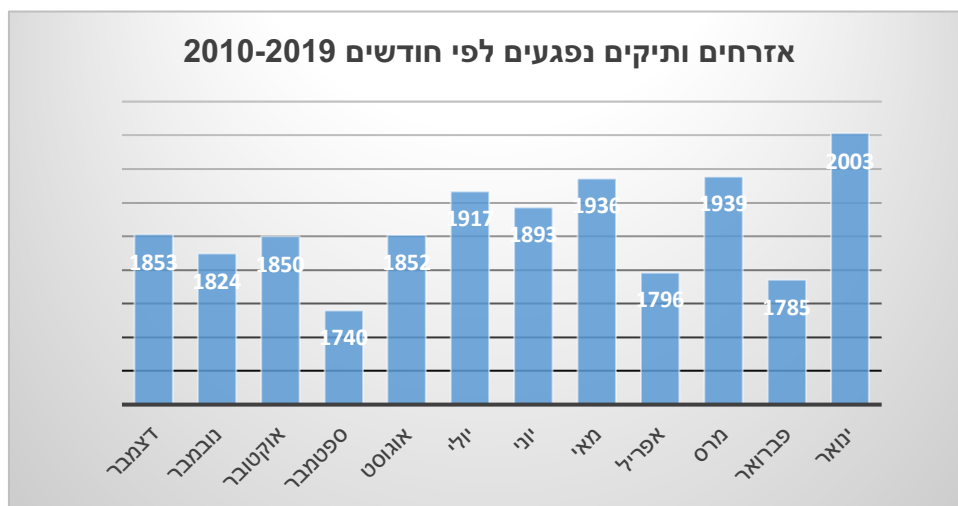
בשנת 2019 נהרגו 31 הולכי רגל בני 65 ומעלה בתאונות דרכים, והם היו כ-35% מהולכי הרגל שנהרגו בתאונות דרכים פי שלושה יותר מחלקם באוכלוסייה.

• מקור: למ"ס

ינואר הוא החודש עם הכי הרבה נפגעים

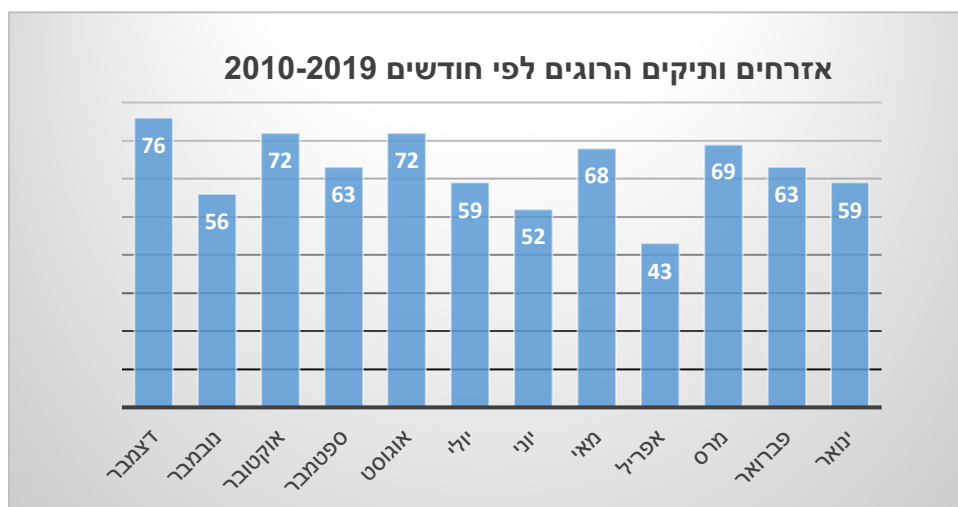
ינואר הוא החודש שבו נפגעו הכי הרבה אזרחים ותיקים בתאונות דרכים בעשור האחרון (2,003 בני אדם) ואילו ספטמבר הוא החודש שבו נפגעו הכי מעט אזרחים ותיקים בתאונות דרכים בעשור האחרון (1,740 בני אדם).

• מקור: למ"ס

דצמבר הוא החודש עם הכי הרבה הרוגים

דצמבר הוא החודש שבו נהרגו הכי הרבה אזרחים ותיקים בתאונות דרכים בעשור האחרון (76 בני אדם), אוגוסט ואוקטובר גם הם חודשים "אדומים" (72 הרוגים) בעשור האחרון. בחודש אפריל נהרגו הכי מעט אזרחים ותיקים בתאונות דרכים בעשור האחרון (43 בני אדם).

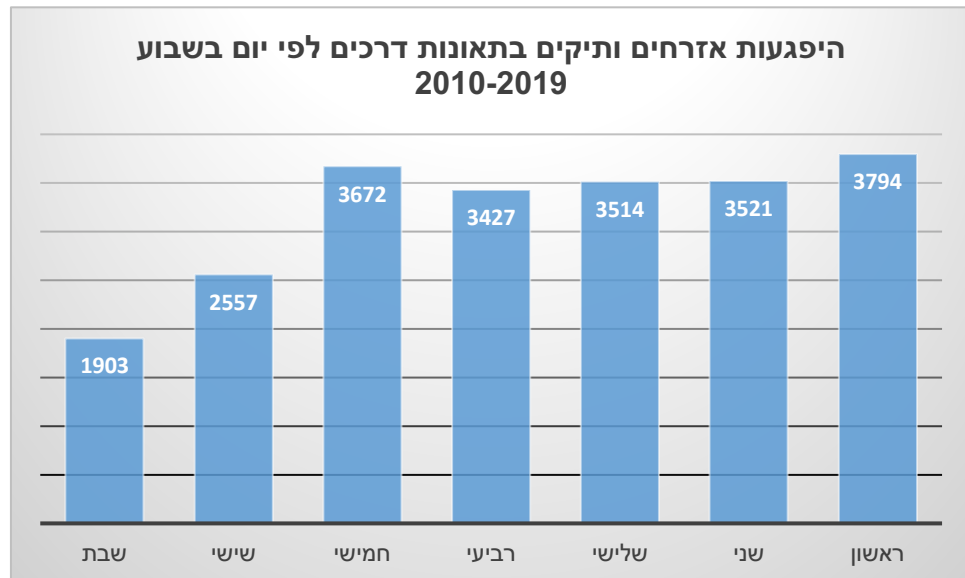

• מקור: למ"ס

יום ראשון הכי מסוכן לאזרחים הותיקים

נפגעים

ימי ראשון (3,974 אזרחים ותיקים) וחמישי (3,672 אזרחים ותיקים) הם הימים שבהם נפגעים הכי הרבה אזרחים ותיקים בתאונות דרכים בעשור האחרון. יום שבת הוא הבטוח עבור האזרחים הותיקים מבין ימי השבוע (1,903 אזרחים ותיקים).

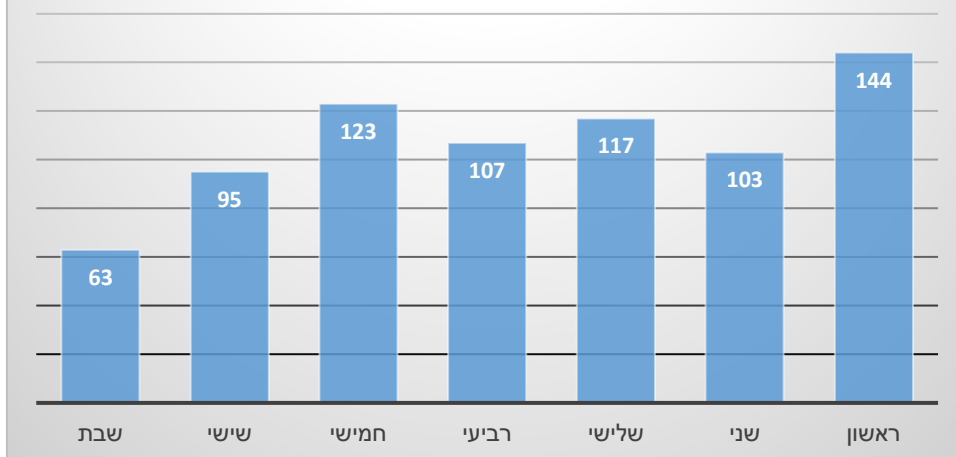

• מקור: למ"ס

הרוגים

בדומה לנתוני הנפגעים כך גם נתוני האזרחים ההרוגים חושפים כי ימי ראשון (144 אזרחים ותיקים הרוגים) וחמישי (123 אזרחים ותיקים הרוגים) הם הימים שבהם נהרגו הכי הרבה אזרחים ותיקים בתאונות דרכים בעשור האחרון. יום שבת הוא הבטוח עבור האזרחים הותיקים מבין ימי השבוע (63 אזרחים ותיקים הרוגים).

אזרחים ותיקים הרוגים בתאונות דרכים לפי יום בשבוע
2010-2019

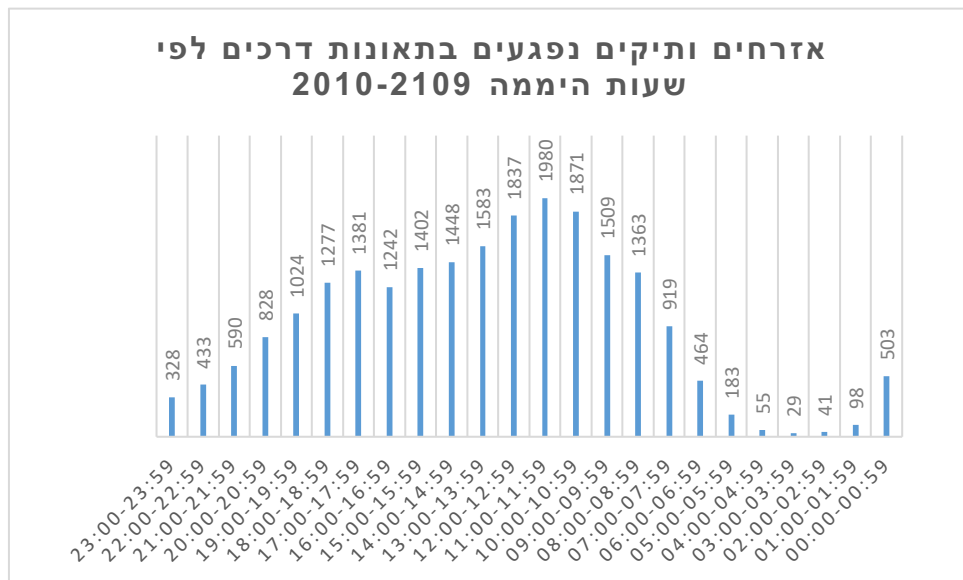
• מקור: למ"ס

שעות הבוקר המאוחרות – המסוכנות לאזרחים הותיקים

נפגעים

1,980 אזרחים ותיקים נפגעו בתאונות דרכים בעשור האחרון בין השעות 11:00-12:00, השעה שבה נפגעים הכי האזרחים ותיקים במהלך היממה. שעות הבוקר המאוחרות הן השעות המסוכנות לאזרחים הותיקים, מגמה שהולכת ופוחתת לקראת הערב ושעות הלילה. רוב האזרחים הותיקים פעילים בשעות הבוקר ושעות החשיכה מאופיינות בהמצאותם בבתיים או במקום סגור ובטוח.

על פי סקר שנערך בלמ"ס, 16% מהאזרחים הוותיקים מרגישים 'לא כל כך בטוח' או 'בכלל לא בטוח' ללכת לבד בחשיכה באזור מגוריהם ו-11% אינם יוצאים מביתם בחשיכה.

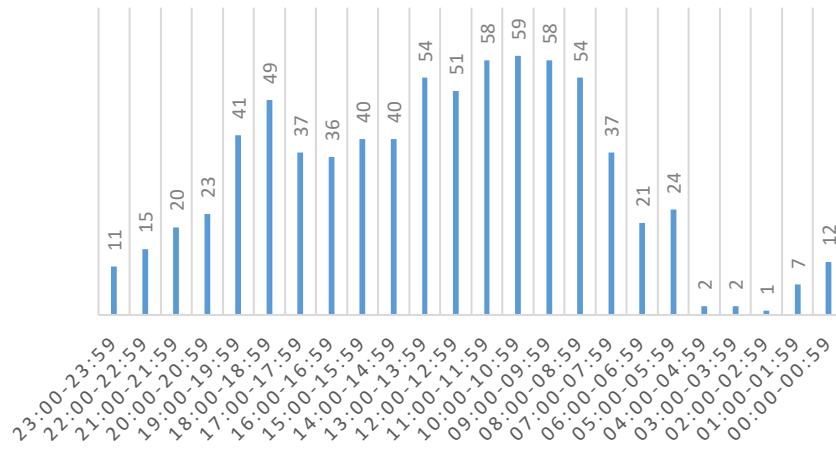

• מקור: למ"ס

הרוגים

59 אזרחים ותיקים נהרגו בתאונות דרכים בעשור האחרון בין השעות 10:00-11:00, השעה הקטלנית ביותר ביממה לבני ה-65 ומעלה. בדומה למגמת ההיפגעות בתאונות דרכים, גם בקרב ההרוגים שעות הבוקר המאוחרות הן הקטלניות ביממה, מגמה שהולכת ודועכת לקראת שעות הערב.

**אזרחים ותיקים הרוגים בתאונות דרכים לפי שעות
היממה 2010-2019**

• מקור: למ"ס

שיעור ההישרדות בקרב ותיקים נפגעי תאונות דרכים נמוך באופן משמעותי ביחס לכלל האוכלוסייה

במחקר שנערך עבור אור ירוק על-ידי ד"ר קובי פלג, עלה כי השרידות של הוותיקים לאחר שנפצעו בתאונות דרכים היא נמוכה, והיא הקיצונית ביותר מבין כל קבוצות האוכלוסייה. גם במקרה של שיקום, משך הזמן גדול משמעותית, וגם בפציעות קלות יחסית הגורמות לשבר בלבד, מדובר בנזקים נמשכים, בירידה ביכולת הפיזית ובהשפעה נפשית קשה, תופעות הידועות גם במקרה של "תאונות בית".

עבירות נהיגה בעת תאונת דרכים עם נפגעים

עבירות הנהיגה השכיחות ביותר בקרב נהגים בני 65 ומעלה שעברו עבירת נהיגה בעת תאונת דרכים עם נפגעים בשנת 2019 היו:

- אי מתן זכות קדימה להולך רגל, כ- 27% מהנהגים בגיל זה (לעומת כ- 17% בכלל האוכלוסייה).
 - אי ציות לרמזור, כ- 21% מהנהגים בגיל זה (בדומה לכלל האוכלוסייה).
- יש לציין כי אי ציות לרמזור היא עבירת הנהיגה השכיחה ביותר בקרב נהגים בכלל האוכלוסייה.

הערים המסוכנות לקשישים

ניתוח של עמותת אור ירוק לנתוני הלמ"ס מציג את רשימת הערים עם שיעור האזרחים הוותיקים הנפגעים בתאונות דרכים ביחס לכלל אוכלוסיית הוותיקים בכל עיר. ניתחנו את נתוני ההיפגעות של אזרחים וותיקים (+65) בתאונות דרכים במהלך שלוש השנים האחרונות (2017-2109), לעומת מספר האזרחים הוותיקים בכל עיר מעל 50 אלף תושבים. מטרת הבדיקה היא להצביע על "ערים אדומות" עם היפגעות גבוהה של אזרחים וותיקים, וזאת במטרה להניע את ראשי הערים לקחת אחריות ולטפל באופן מיוחד באוכלוסייה אשר נמצאת בסיכון גבוה להיפגע בתאונות דרכים.

במדד ההיפגעות שיצרנו, **תל אביב-יפו** מובילה עם 10.31 אזרחים וותיקים נפגעים בתאונות דרכים לכל אלף תושבים וותיקים בעיר (710 נפגעים בשלוש שנים) וזאת למרות שמספר הקשישים בה לא הגבוה בישראל. **נס ציונה** נמצאת במקום השני הגרוע עם 7.90 אזרחים וותיקים נפגעים בתאונות דרכים לכל אלף תושבים וותיקים בעיר (51 נפגעים בשלוש שנים). **בת ים** במקום השלישי עם 7.62 אזרחים וותיקים נפגעים בתאונות דרכים לכל אלף תושבים וותיקים בעיר (217 נפגעים בשלוש שנים). **בני ברק** במקום הרביעי עם 7.21 אזרחים וותיקים נפגעים בתאונות דרכים לכל אלף תושבים וותיקים בעיר (99 נפגעים בשלוש שנים). **חולון** סוגרת את החמישיה הראשונה והמפוקפקת עם 7.17 אזרחים וותיקים נפגעים בתאונות דרכים לכל אלף תושבים וותיקים בעיר (242 נפגעים בשלוש שנים).

ירושלים, העיר עם הכי הרבה אזרחים וותיקים נמצאת במקום ה-12 עם 6.04 אזרחים וותיקים נפגעים בתאונות דרכים לכל אלף תושבים וותיקים בעיר, כמעט מחצית משיעור הנפגעים בתל אביב-יפו (510 נפגעים בשלוש שנים).

בחינת הערים **בחברה הערבית** חושפת כי בניגוד למגמת ההיפגעות של האזרחים מהחברה הערבית, הערים הערביות הן מהבטוחות ביותר ברשימה. **אום אל פאחם** נמצאת במקום ה-29 עם 3.83 אזרחים וותיקים נפגעים בתאונות דרכים לכל אלף תושבים וותיקים בעיר (תשעה נפגעים בשלוש שנים). **נצרת** במקום ה-33 עם 3.46 אזרחים וותיקים נפגעים בתאונות דרכים לכל אלף תושבים וותיקים בעיר (22 נפגעים בשלוש שנים). **רהט** עם 2.02 אזרחים וותיקים נפגעים בתאונות דרכים לכל אלף תושבים וותיקים בעיר (שלושה נפגעים בשלוש שנים) היא העיר הבטוחה ביותר עבור אזרחים וותיקים.

בניגוד לערים הערביות, **הערים החרדיות** ממוקמות גבוה ברשימה. **בני ברק** כאמור במקום הרביעי הגרוע עם 7.21 אזרחים וותיקים נפגעים בתאונות דרכים לכל אלף תושבים וותיקים בעיר (99 נפגעים בשלוש שנים). **ביתר עלית** במקום השישי עם 6.90 אזרחים וותיקים נפגעים בתאונות דרכים לכל אלף תושבים וותיקים בעיר (ארבעה נפגעים בשלוש שנים). **בית שמש** במקום ה-19 עם 5.23 אזרחים וותיקים נפגעים בתאונות דרכים לכל אלף תושבים וותיקים בעיר (24 נפגעים בשלוש שנים). **מודיעין עלית** במקום ה-35 עם 3.11 אזרחים וותיקים נפגעים בתאונות דרכים לכל אלף תושבים וותיקים בעיר (שני נפגעים בשלוש שנים).

רשימת הערים המלאה

שם הרשות	מספר ותיקים ביישוב	ותיקים נפגעים 2017-2019	ותיקים נפגעים לאלף ותיקים ביישוב
1 תל אביב -יפו	68846	710	10.31
2 נס ציונה	6453	51	7.90
3 בת ים	28484	217	7.62
4 בני ברק	13737	99	7.21
5 חולון	33743	242	7.17
6 ביתר עלית	580	4	6.90
7 פתח תקווה	38688	264	6.82
8 חיפה	57952	394	6.80
9 חדרה	14441	96	6.65
10 רמת גן	28487	182	6.39
11 נתניה	38551	240	6.23
12 ירושלים	84373	510	6.04
13 גבעתיים	10001	59	5.90
14 אשדוד	32453	181	5.58

5.45	40	7346	עפולה	15
5.34	50	9355	קריית אתא	16
5.31	115	21657	רחובות	17
5.28	113	21397	אשקלון	18
5.23	24	4591	בית שמש	19
5.22	167	31986	באר שבע	20
5.14	94	18295	הרצלייה	21
5.10	50	9808	נהרייה	22
4.99	26	5206	אילת	23
4.97	23	4626	ראש העין	24
4.62	63	13623	רעננה	25
4.39	82	18699	כפר סבא	26
4.07	173	42522	ראשון לציון	27
4.02	38	9453	לוד	28
3.83	9	2348	אום אל-פחם	29
3.70	33	8912	רמלה	30
3.65	25	6849	קריית גת	31
3.59	30	8356	הוד השרון	32
3.46	22	6367	נצרת	33
3.41	24	7039	מודיעין- מכבים-רעות	34
3.11	2	643	מודיעין עילית	35
2.02	3	1486	רהט	36

• מקור: למ"ס

המלצות

מיקוד בקרב אוכלוסיית הוותיקים

בחינה וניתוח של נתוני ההיפגעות מצביעים באופן ברור כי מרבית ההרוגים, מתוך אוכלוסיית הוותיקים, הם הולכי רגל במגזר היהודי. יש למקד פעילות נרחבת בקרב אוכלוסייה זו במסגרת הכלים שיובאו להלן:

1. הולכי רגל

יש להתאים את סביבת מעברי החצייה להולכי הרגל הוותיקים באמצעים פשוטים וזולים: הנמכת המדרכה לפני מעברי חצייה, סימון המדרכה הסמוכה למעבר החצייה, שימוש בתמרור גדול ובולט והתאמת הרמזורים להולכי רגל במעברי החצייה כך שיתאימו לחצייה איטית יותר.

ניתן לשפר את בטיחותם של הולכי הרגל באמצעות שיפור הנראות (הן של הולכי הרגל המבוגרים והן של משתמשי דרך אחרים) ובאמצעות טיפול במפגעים כגון בורות פעורים או חפצים מסוכנים על המדרכה.

2. נהגים

כיום רשויות החוק מאריכות או מפסיקות הארכת רישיון נהיגה על בסיס בדיקת עיניים מהירה ומילוי טופס קצר על ידי רופא. כדי לשמר יכולות נהיגה ולהכין את המזדקנים לשינויים בהרגלי נהיגה יש לפתח עבורם תכניות הדרכה ולשקול התניה של הארכת רישיון בהשתתפות בהן. תכניות כאלה תאפשרנה אבחנה מקיפה של יכולות נהיגה, יותר מזו הקיימת כיום. על סמך אבחנה זו, יינתנו המלצות להפסקת נהיגה או לנהיגה המתאימה ליכולות כמו, נהיגה עם או בלי הגבלות, וקורסים לנהיגה זהירה ומותאמת ליכולות.

מנקודת ראות בטיחותית, אם יש סכנה בנהיגה בגילאים המבוגרים, יש לעודד נהגים ותיקים שיחליפו את הרכב באמצעי תחבורה אחרים. הזמינות של תחבורה ציבורית היא חשובה ביותר. ככל שיותר ותיקים ימשיכו לגור בגפם, ותחבורה ציבורית קרובה איננה תמיד זמינה, חשוב שתחבורה קהילתית מדלת לדלת תהיה זמינה, בעיקר באזורים הכפריים.

3. תשתית

שיפורים תשתיתיים המותאמים לכלל אוכלוסיית משתמשי הדרך יעילים גם עבור אוכלוסיית הוותיקים. עיקר תשומת הלב צריכה להינתן למקומות שבהם נמצאים משתמשי דרך ותיקים רבים, כגון מרכזי ערים, אזורים שבהם יש מועדוני ותיקים, מרכזי יום ובתי דיור מוגן, כמו גם מקומות ייעודיים שבהם נמצאים ותיקים רבים – בקרבת קופות חולים, פארקים ומרכזי קניות. במקומות אלו יש להביא למיתון תנועה ולהורדת מהירויות הנסיעה באמצעים תשתיתיים בשילוב אכיפה ייעודית.

4. הסברה

הפצת מידע חשובה כדי לתת לאזרחים הותיקים ולקרובים אליהם (משפחה, מטפלים) מידע לגבי המגבלות התפקודיות הקשורות בהזדקנות ועל העזרים הקיימים כדי שיוכלו להמשיך לנהוג בבטחה עד כמה שניתן. מידע זה צריך להסביר גם את השינויים במצבי התנועה ובחוקי התנועה ואת המצבים הבעייתיים שבהם הם עשויים להתקל וכיצד עליהם להתמודד איתם באופן הבטוח ביותר.

במקביל יש לבצע פעילות הסברה בקרב יתר משתמשי הדרך הוותיקים שאינם נוהגים עוד. פעילות זו צריכה גם היא להתייחס למגבלות הייחודיות של הוותיקים כהולכי רגל, משתמשי תחבורה ציבורית וכו'.

סיכום

אזרחים ותיקים נפגעים בתאונות דרכים בשיעור גבוה יותר מחלקם באוכלוסיה, מגמה שהלכה והתעצמה בעשור האחרון. מספר משתמשי הדרך המבוגרים צפוי לגדול גדול באופן משמעותי בעשורים הקרובים, ואיתו גם מספר הנהגים בגילאים המבוגרים. מהדו"ח הנוכחי עולה כי אוכלוסיית הוותיקים היא בעלת סיכון גבוה יותר למות בתאונות דרכים לעומת משתמשי דרך אחרים.

יש לזכור כי בגיל השלישי הגוף מזדקן וחלה ירידה בתפקוד הגופני והחושי. כחלק מתהליך זה, שהוא הדרגתי אך בלתי נמנע, נוספות מגבלות תפקודיות העשויות לסכן את ההתנהלות הבטוחה בדרך, הן בעת הליכה ברגל, הן בעת נהיגה והן בעת כל שימוש אחר בדרך. כפי שעולה מהנתונים, אוכלוסיית הוותיקים נמצאת בסיכון מוגבר להיפגע בעיקר כהולכי רגל, כיוון שזמן החצייה שלהם ארוך יותר וחושים כמו ראייה ושמיעה אינם חדים כפי שהיו בעבר. חשוב לציין כי מגבלות תפקודיות הנובעות מתהליך ההזדקנות אינן קשורות בהכרח להתנהגות בלתי בטיחותית בדרכים.

שיפור בטיחותם של הוותיקים הוא צעד הכרחי. צריך להתייחס לכך שמדובר באוכלוסייה בעלת צרכים ייחודיים, בדיוק כפי שנעשה כאשר מדובר בילדים צעירים. מדיניות המכוונת כלפי הקטנת הסיכון של הוותיקים, צריכה לצאת מנקודת הנחה שהתנהלותם של ותיקים בדרכים שונה מזו של האוכלוסייה הצעירה יותר ולהציע פתרונות ייעודיים.

דו"ח זה סקר את נקודות התורפה המאפיינות את היפגעותם של אזרחים ותיקים בתאונות דרכים. משרד התחבורה והבטיחות בדרכים מחוייב ליצור תכנית כוללת לצמצום היפגעותם של האזרחים הוותיקים בישראל בתאונות דרכים. מיקוד פעילות בקרב אוכלוסייה ייחודית זו יציל את חייהם של רבים מדי שנה.

בברכה,

עוז דרור

סמנכ"ל אסטרטגיה ותקשורת, עמותת אור ירוק